Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
Rzeczpospolita Polska
INFOdoradca+
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

INFORMACJA O ZAWODZIE

Monter rusztowań

(711903)

Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Monter rusztowań

(711903)

Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Monter rusztowań (711903)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [634]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): https://www.pkt.pl/artykul/rusztowania-i-szalunki-sprzet-niezbedny-na-kazdej-budowie-11890 [dostęp: 10.07.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU ... 3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności) ... 3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu ... 3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD ... 3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący ... 3
2. OPIS ZAWODU ... 4
2.1. Synteza zawodu ... 4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania ... 4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy) ... 4
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne ... 5
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie ... 6
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji ... 7
2.7. Zawody pokrewne ... 8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE ... 8
3.1. Zadania zawodowe ... 8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie elementów rusztowania do montażu na podstawie dokumentacji ... 8
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Montowanie, demontowanie i przebudowywanie rusztowań ... 9
3.4. Kompetencje społeczne ... 11
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu ... 11
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji ... 12
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO ... 12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie ... 12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu ... 13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów ... 14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie ... 14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO) ... 15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE ... 15
7. SŁOWNIK POJĘĆ ... 16
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze) ... 16
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe) ... 19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Monter rusztowań 711903

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Montażysta.
- Robotnik budowlany.
- Rusztowaniowiec.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 7119 Building frame and related trades workers not elsewhere classified.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja F – Budownictwo.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe), źródeł internetowych oraz wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Małgorzata Kapusta – Zespół Szkół Budowlanych, Radom.
- Katarzyna Skoczylas – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Joanna Rak – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 6, Siedlce.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Marcin Olifirowicz – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Cezary Dziubek – ROSA – HALE Sp. z o.o., Radom.
- Wojciech Kibler – VBL – Podnośniki i Rusztowania, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Krzysztof Baranowski – Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości, Warszawa.
- Jakub Kus – Związek Zawodowy Budowlani, Warszawa

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:
W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Monter rusztowań montuje, demontuje i przebudowuje rusztowania na zewnątrz i wewnątrz obiektów budowlanych.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Monter rusztowań wykonuje zadania związane z montażem i demontażem rusztowań w celu umożliwienia i realizacji pracy na wysokości. Praca montera rusztowań odbywa się zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz budynków różnych typów, w zmiennych warunkach atmosferycznych oraz często w warunkach niebezpiecznych.

Sposoby wykonywania pracy

Monter rusztowań wykonuje zadania, z zastosowaniem odpowiednich narzędzi i urządzeń, polegające na:
- łączeniu elementów rusztowania[6] w odpowiedniej technologii, w zależności od rodzaju rusztowania (np. rurowo-złączkowe, elewacyjne ramowe, przejezdne[8], modułowe[7], warszawskie[9]),
- montowaniu pomostu roboczego i zabezpieczeniu go barierami[1], jednocześnie sprawdzając geometrię konstrukcji[3],
- montowaniu rusztowania typowego na podstawie instrukcji montażu[4] i eksploatacji rusztowania w odpowiedniej technologii – opisanej w dokumentach danego typu rusztowania, a rusztowania nietypowego na podstawie odrębnego projektu technicznego,
- dobieraniu elementów do wykonania rusztowania według specyfikacji, sprawdzaniu ich jakości oraz przygotowywaniu terenu pod rusztowanie,
- zakończeniu prac docelowych związanych z demontażem rusztowań, czyszczeniem ich oraz konserwacją.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Monter rusztowań wykonuje swoją pracę:
- najczęściej na wolnym powietrzu,
- często w bardzo trudnych warunkach atmosferycznych,
- z narażeniem na działanie wysokich temperatur w okresie letnich upałów, a w okresie zimowym na mrozy.

Dodatkową uciążliwością jest stała ekspozycja montera rusztowań na działanie wiatru o prędkości dochodzącej nawet do 10 m/s. Warunki te są warunkami granicznymi do montażu na budowie.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Monter rusztowań w działalności zawodowej wykorzystuje różne maszyny i urządzenia, w tym np.:
- klucze do montażu i demontażu rusztowań,
- poziomnice,
- młotki,
- miary zwijane lub składane,
- wiertarki,
- wciągarki o napędzie elektrycznym mocowane do rusztowań,
- żurawiki naścienne,
- żurawiki wolnostojące.

Organizacja pracy

Monter rusztowań pracuje zawsze zespołowo, w brygadzie montażowej, gdzie każdy z jej członków ma przydzielony ściśle określony zakres czynności. Praca ma charakter rutynowy, odbywa się według ustalonych zasad i kolejności czynności określonych w instrukcji montażu pod ścisłym nadzorem brygadzisty, majstra lub kierownika robót. W zawodzie monter rusztowań kontakty z ludźmi ograniczają się z reguły do kolegów z własnej brygady (do 10 osób) oraz osób sprawujących bezpośredni nadzór nad wykonywaną pracą.

Czas pracy wynosi 8 godzin dziennie w systemie jednozmianowym. Zdarza się czasem, że godziny pracy są zmieniane ze względu na warunki organizacyjne, technologiczne lub inne nieprzewidziane sytuacje, a czas pracy ulega wydłużeniu.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Monter rusztowań w trakcie wykonywania prac narażony jest na działanie czynników mogących powodować wypadki. Należą do nich:
- opady, a także oblodzenia stanowisk pracy i ciągów komunikacyjnych[2],
- używanie elektronarzędzi, sprzętu do rozmrażania konstrukcji i podgrzewania zapraw i betonów,
- roboty spawalnicze, promieniowanie UV i podczerwone, gazy i opary spawalnicze, zagrożenie poparzeniem, wybuchem i porażenie prądem elektrycznym,
- związki chemiczne i substancje stosowane w celu przyspieszenia wiązania betonu.

Ponadto monter rusztowań może być narażony na:
- urazy i skaleczenia, które są często wynikiem nieuwagi przy transporcie prefabrykatów i nieprzestrzegania instrukcji obsługi sprzętu i elektronarzędzi,
- urazy w wyniku upadku z wysokości, potknięć, uderzeń i in. Wynika stąd konieczność stosowania zabezpieczeń (np. konstrukcyjne zabezpieczenie przed wywróceniem – rozbudowane podstawy rusztowania z użyciem takich urządzeń jak: obciążniki balastowe[5], odciągi). Pracownikom nie wolno wspinać się i schodzić po rurach. Obowiązani są oni używać pasów ochronnych i szelek, hełmów ochronnych oraz butów na nieślizgających się podeszwach.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **monter rusztowań** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych
- sprawność układu mięśniowo-szkieletowego,
- wysoka ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu oddechowego,

- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność narządu wzroku i słuchu,
- sprawność narządu równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych
- ostrość słuchu i wzroku,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zmysł równowagi,
- zręczność rąk i palców,
- brak lęku przed wysokością,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności
- zdolności manualne i techniczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek,
- wyobraźnia przestrzenna,
- zdolność podporządkowania się,
- zdolność do współdziałania w zespole;

w kategorii cech osobowościowych
- samokontrola,
- rzetelność i dokładność,
- wysoka samodyscyplina,
- gotowość do pracy w niesprzyjających warunkach atmosferycznych.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Monter rusztowań powinien posiadać dobry ogólny stan zdrowia i sprawność ruchową. Przeciwwskazaniami do pracy w zawodzie monter rusztowań są m.in.:
- zaburzenia równowagi,
- lęk wysokości,
- padaczka,
- choroby skóry,
- alergie,
- choroby układu oddechowego,
- wady wzroku i słuchu niepoddające się korekcji,
- choroby ograniczające sprawność ruchową,
- choroby układu krążenia.

WAŻNE:
O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Przy zatrudnianiu w zawodzie **monter rusztowań** preferowane jest wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) o profilu budowlanym.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Pracę w zawodzie **monter rusztowań** może wykonywać osoba, która m. in.:

- posiada dyplom potwierdzający pełne kwalifikacje zawodowe w zawodzie szkolnym pokrewnym monter konstrukcji budowlanych lub monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie – wydawany przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- posiada świadectwo potwierdzające kwalifikacje cząstkowe BD.16 Montaż konstrukcji budowlanych i/lub BD.04 Wykonywanie robót montażowych, okładzinowych i wykończeniowych,
- posiada tytuł czeladnika lub mistrza w zawodzie pokrewnym rzemieślniczym monter konstrukcji budowlanych lub monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, nadawane przez Izby Rzemieślnicze,
- posiada ukończony kurs montera rusztowań i wpis poświadczający uprawnienia do Książki Operatora Maszyn Roboczych – Książeczka Montera Rusztowań,
- posiada ważne badania lekarskie dopuszczające do pracy na wysokości powyżej 3 m (tzw. badania wysokościowe).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pracownik w zawodzie **monter rusztowań** ma możliwość:

- rozpocząć pracę od stanowiska pomocnika montera rusztowań, a następnie wraz z nabyciem doświadczenia zawodowego awansować na samodzielne stanowisko,
- po nabyciu dalszego doświadczenia zawodowego, przy posiadaniu zdolności i umiejętności organizacyjnych oraz umiejętności pracy z ludźmi – awansować na stanowisko brygadzisty, nadzorującego pracę małego zespołu pracowników,
- założyć i prowadzić działalność gospodarczą w zakresie montażu rusztowań,
- uzyskać dyplom technika budownictwa,
- po zdaniu matury i ukończeniu uczelni wyższej na kierunku budowlanym awansować na stanowisko kierownicze,
- rozszerzać swoje kompetencje zawodowe poprzez kształcenie/szkolenie w zawodach pokrewnych,
- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w branżowych szkoleniach organizowanych przez pracodawców.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **monter rusztowań** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych zarówno w edukacji formalnej, jaki pozaformalnej.

Monter rusztowań ma możliwość potwierdzenia kwalifikacji przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną w zawodach pokrewnych (szkolnych):

- monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, w ramach kwalifikacji BD.04 Wykonywanie robót montażowych, okładzinowych i wykończeniowych,
- monter konstrukcji budowlanych, w ramach kwalifikacji BD.16 Montaż konstrukcji budowlanych.

Alternatywną drogę potwierdzania kompetencji w wyżej wymienionych zawodach pokrewnych oferuje system nauki zawodu w rzemiośle, który umożliwia uzyskanie tytułu czeladnika, a następnie mistrza.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **monter rusztowań** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Monter konstrukcji budowlanych[S]	711102
Montażysta dekoracji	711901
Monter reklam	711902
Robotnik rozbiórki budowli	711904
Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie[S]	712905
Monter konstrukcji aluminiowych	721403
Monter konstrukcji stalowych	721404

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **monter rusztowań** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

Z1 Planowanie wykonania i zabezpieczania konstrukcji rusztowania na podstawie projektu w zależności od rodzaju obiektu i możliwości posadowienia.
Z2 Kompletowanie, przygotowywanie i zabezpieczanie w transporcie elementów niezbędnych do montażu.
Z3 Obsługiwanie, eksploatowanie i przechowywanie narzędzi, elektronarzędzi i urządzeń niezbędnych do wykonywania zadań.
Z4 Montowanie lub przebudowywanie elementów rusztowania według zaplanowanej koncepcji, zgodnie z instrukcją montażu.
Z5 Oznakowywanie i zabezpieczanie rusztowania przed osobami nieuprawnionymi i spadającymi przedmiotami.
Z6 Zabezpieczanie rusztowania urządzeniami odgromowymi zgodnie z przepisami BHP pod nadzorem uprawnionego elektryka.
Z7 Demontowanie rusztowań.
Z8 Czyszczenie i konserwowanie elementów rusztowania.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie elementów rusztowania do montażu na podstawie dokumentacji

Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie elementów rusztowania do montażu na podstawie dokumentacji obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Planowanie wykonania i zabezpieczania konstrukcji rusztowania na podstawie projektu w zależności od rodzaju obiektu i możliwości posadowienia	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Zasady, procesy, pojęcia ogólne i zależności związane z planowaniem wykonania i zabezpieczenia konstrukcji rusztowania na podstawie projektu; • Zasady i przepisy BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska	• Planować czynności związane z przygotowaniem elementów rusztowań do montażu według określonej instrukcji w częściowo zmiennych warunkach; • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska w zakresie organizacji

w zakresie organizacji stanowiska pracy; • Rysunek zawodowy; • Zasady posługiwania się dokumentacją techniczną i instrukcjami; • Oznakowania elementów rusztowań niezbędnych do montażu.	stanowiska pracy; • Odczytywać dokumentację techniczną i analizować przygotowane dokumenty, także w obcych językach; • Oznakowywać elementy rusztowań.

Z2 Kompletowanie, przygotowywanie i zabezpieczanie w transporcie elementów niezbędnych do montażu	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Zasady, procesy, pojęcia ogólne i zależności związane z przygotowaniem elementów rusztowań do transportu; • Zasady i przepisy BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska w zakresie organizacji transportu elementów rusztowania; • Rodzaje i sposoby przechowywania oraz oznakowania elementów rusztowań niezbędnych do transportu i montażu.	• Wykonywać niezbyt trudne zadania związane z przygotowaniem elementów rusztowań do transportu według określonej instrukcji w częściowo zmiennych warunkach; • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska w zakresie organizacji transportu elementów rusztowania; • Dobierać rodzaj transportu do typu i rodzaju rusztowania w zależności od potrzeb i wymagań do konkretnej sytuacji, zgodnie z zasadami BHP; • Kompletować, przygotowywać i oznakowywać elementy rusztowań przeznaczonych do transportu.

Z3 Obsługiwanie, eksploatowanie i przechowywanie narzędzi, elektronarzędzi i urządzeń niezbędnych do wykonywania zadań	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Zasady, procesy związane z obsługą, eksploatacją i przechowywaniem narzędzi, elektronarzędzi i urządzeń niezbędnych do montażu rusztowań; • Zasady i przepisy BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska w zakresie obsługi, eksploatacji i przechowywania narzędzi, elektronarzędzi i urządzeń niezbędnych do montażu rusztowań; • Rodzaje narzędzi i urządzeń pomocniczych do montażu rusztowań i ich zasady obsługi zgodnie z przepisami BHP.	• Wykonywać niezbyt trudne zadania związane z obsługą, eksploatacją i przechowywaniem narzędzi, elektronarzędzi i urządzeń niezbędnych do montażu rusztowań; • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska w zakresie obsługi, eksploatacji i przechowywania narzędzi, elektronarzędzi i urządzeń niezbędnych do montażu rusztowań; • Dobierać i przygotowywać narzędzia i urządzenia niezbędne przy wznoszeniu konstrukcji.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Montowanie, demontowanie i przebudowywanie rusztowań

Kompetencja zawodowa Kz2: Montowanie, demontowanie i przebudowywanie rusztowań obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5, Z6, Z7, Z8, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Montowanie lub przebudowywanie elementów rusztowania według zaplanowanej koncepcji, zgodnie z instrukcją montażu	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska oraz wymagania sanitarno-higieniczne w zakresie organizacji stanowiska pracy do montażu, demontażu i przebudowy rusztowań na placu budowy; • Zasady montażu rusztowania w zależności od jego rodzaju, typu i obiektu; • Zasady montażu elementów rusztowania według zaplanowanej koncepcji, zgodnie z instrukcją montażu; • Zasady obsługi narzędzi, elektronarzędzi i urządzeń niezbędnych do wykonania zadania.	• Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska w zakresie organizacji stanowiska pracy do montażu, demontażu i przebudowy rusztowań na placu budowy; • Kompletować elementy do montażu na placu budowy wg oznakowań; • Prowadzić prace przygotowawcze podłoża pod ustawienie rusztowań zgodnie z technologią; • Ustawiać w kolejności oznaczeń poszczególne elementy rusztowań i łączyć je ze sobą; • Obsługiwać i nadzorować urządzenia do montażu rusztowania; • Sprawdzać kolejność i poprawność montażu, posadowień i zamocowań oraz zabezpieczeń.

Z5 Oznakowanie i zabezpieczenie rusztowania przed osobami nieuprawnionymi i spadającymi przedmiotami	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Zasady transportu i zabezpieczenia elementów rusztowania na miejscu montażu; • Wymagania dotyczące oznakowania i zabezpieczenia rusztowania przed osobami nieuprawnionymi oraz spadającymi przedmiotami.	• Transportować elementy rusztowania na miejscu montażu zgodnie z przepisami BHP; • Oznakowywać elementy rusztowania; • Zabezpieczać elementy rusztowania przed osobami nieuprawnionymi; • Zabezpieczać teren przed spadającymi przedmiotami.

Z6 Zabezpieczanie rusztowania urządzeniami odgromowymi zgodnie z przepisami BHP pod nadzorem uprawnionego elektryka	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Wymagania dotyczące oznakowania rusztowania urządzeniami odgromowymi; • Wymagania dotyczące zabezpieczenia rusztowania urządzeniami odgromowymi.	• Zabezpieczać rusztowania urządzeniami odgromowymi pod nadzorem uprawnionego elektryka; • Uziemiać rusztowanie zgodnie z wymaganiami BHP.

Z7 Demontowanie rusztowań	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Zasady demontażu rusztowania według instrukcji producenta lub projektu indywidualnego; • Zasady BHP demontażu rusztowań; • Zasady składowania poszczególnych elementów rusztowania.	• Odgradzać strefę niebezpieczną podczas demontażu rusztowań; • Demontować rusztowanie w zależności od typu; • Stosować zasady BHP demontażu rusztowań; • Składować poszczególne elementy rusztowania.

Z8 Czyszczenie i konserwowanie elementów rusztowania	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Zasady segregowania elementów rusztowania według asortymentu; • Zasady czyszczenia elementów rusztowania; • Zasady konserwacji elementów rusztowania.	• Segregować elementy rusztowania według asortymentu; • Oczyszczać elementy rusztowania; • Zabezpieczać stalowe elementy rusztowania.

3.4. Kompetencje społeczne

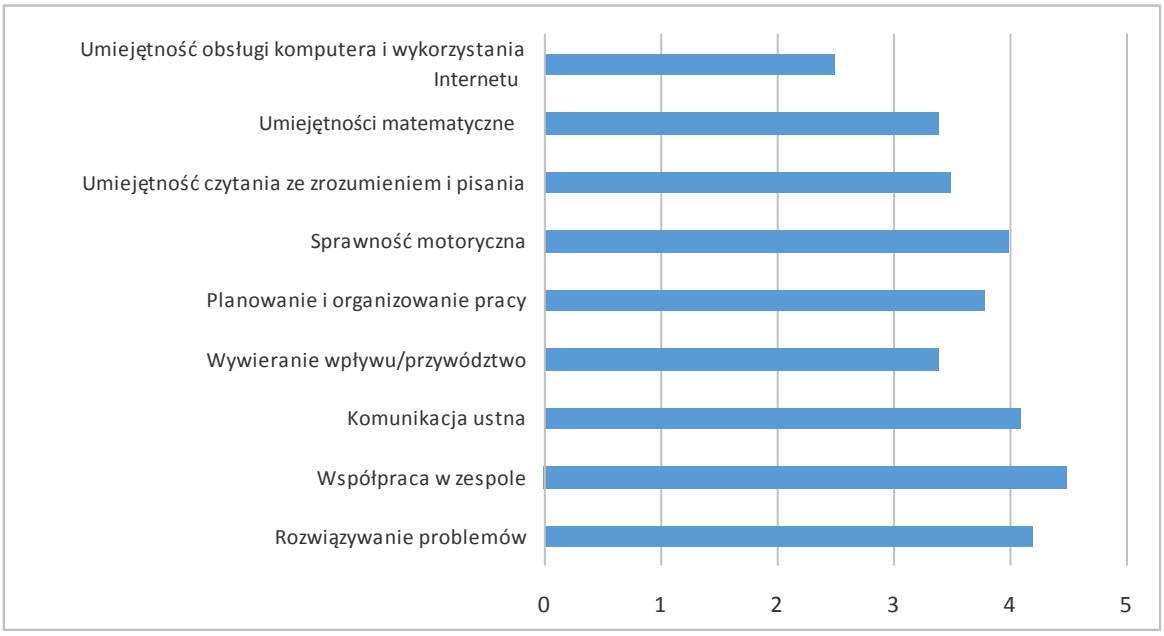
Pracownik w zawodzie **monter rusztowań** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za przygotowanie elementów rusztowania do montażu na podstawie dokumentacji oraz montowanie, demontowanie i przebudowywanie rusztowań na placu budowy.
- Wykonywania pracy pod nadzorem i częściowo samodzielnie w zorganizowanych warunkach.
- Podejmowania współpracy w zespole pracowniczym w zakresie transportowania i montażu elementów rusztowania.
- Oceniania swoich działań realizowanych w ramach współpracy zespołowej w zakresie kompletowania, montowania i zabezpieczania rusztowania i ponoszenia odpowiedzialności za ich skutki.
- Przestrzegania zasad etyki zawodowej i przepisów właściwych dla branży budowlanej.
- Podejmowania inicjatywy w zakresie doskonalenia kompetencji zawodowych.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **monter rusztowań.**

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **monter rusztowań**

Uwaga:
Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **monter rusztowań** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:
- Zintegrowany System Kwalifikacji: https://www.kwalifikacje.gov.pl
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Monter rusztowań może znaleźć pracę na budowach obiektów mieszkalnych, jak i przemysłowych w kraju i za granicą.

Zatrudnienie w zawodzie monter rusztowań oferują:
- przedsiębiorstwa budowlane,
- zakłady produkcyjne,
- zakłady usługowe świadczące usługi montażu rusztowań,
- duże przedsiębiorstwa produkcyjne związane z montażem rusztowań.

Preferowanym kandydatem do wykonywania zawodu monter rusztowań jest osoba, która posiada ważne badania lekarskie dopuszczające do pracy na wysokości powyżej 3 m (tzw. badania wysokościowe), a także posiada ukończony kurs i uprawnienia montera rusztowań.

WAŻNE:
Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**
http://oferty.praca.gov.pl

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]**:**

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:
http://mz.praca.gov.pl
https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/zawody-deficytowe-i-nadwyzkowe

Barometr zawodów: https://barometrzawodow.pl

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:
Mazowieckie – http://obserwatorium.mazowsze.pl
Małopolskie – https://www.obserwatorium.malopolska.pl
Lubelskie – http://lorp.wup.lublin.pl
Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – http://obserwatorium.wup.lodz.pl
Pomorskie – http://www.porp.pl
Opolskie – http://www.obserwatorium.opole.pl

Wielkopolskie – http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl
Zachodniopomorskie – https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-rynku-pracya
Podlaskie – http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:
http://zielonalinia.gov.pl

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:
www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:
http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:
https://eures.praca.gov.pl
https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu edukacji zawodowej w Polsce nie prowadzi się kształcenia w zawodzie **monter rusztowań**.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu monter rusztowań można uzyskać:

- podejmując kształcenie w branżowej szkole I stopnia, w zawodzie pokrewnym monter konstrukcji budowlanych lub monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie,
- uczestnicząc w kwalifikacyjnym kursie zawodowym dla ww. zawodów pokrewnych (w ramach kwalifikacji BD.16 Montaż konstrukcji budowlanych lub BD.04 Wykonywanie robót montażowych, okładzinowych i wykończeniowych), który mogą prowadzić:
  - publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
  - niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
  - publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
  - instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
  - podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.
- podejmując naukę zawodu w rzemiośle (z udziałem pracodawców rzemieślników) w zawodzie pokrewnym monter konstrukcji budowlanych lub monter zabudowy i robót wykończeniowych

Kompetencje w wyżej wymienionych zawodach potwierdzają odpowiednio: Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oraz Izby Rzemieślnicze, po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu (również w trybie eksternistycznym).

Szkolenie

Do wykonywania zawodu **monter rusztowań** wymagane jest ukończenie kursu kończącego się egzaminem teoretycznym i praktycznym przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego. Każdy uczestnik po uzyskaniu pozytywnego wyniku z egzaminu państwowego otrzymuje zaświadczenie ukończenia kursu oraz wpis do Książki Operatora Maszyn Roboczych – Książeczki Montera Rusztowań, poświadczający posiadanie uprawnień do wykonywania zawodu.

Szkolenia mogą być oferowane przez ośrodki i centra kształcenia zawodowego oraz inne instytucje działające na rynku usług szkoleniowych w zakresie montażu rusztowań.

WAŻNE:
Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]**:**

Szkolnictwo wyższe:
www.wybierzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:
https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe
http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod
http://www.zrp.pl

Szkolenia zawodowe:
Rejestr Instytucji Szkoleniowych – http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris
Baza Usług Rozwojowych – https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl

Inne źródła danych:
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl
Bilans Kapitału Ludzkiego – https://bkl.parp.gov.pl
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – http://www.frse.org.pl, http://europass.org.pl
https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie miesięczne osób pracujących w zawodzie **monter rusztowań** jest zróżnicowane i wynosi średnio 3400 zł brutto.

Na poziom wynagrodzenia montera rusztowań mają wpływ m.in.:
- doświadczenie, staż pracy i posiadane kompetencje,
- wielkość i lokalizacja geograficzna firmy,
- sytuacja na lokalnym rynku pracy,
- rodzaj pracodawcy (prywatny, publiczny),
- region Polski, wielkość aglomeracji,
- koniunktura na rynku pracy.

WAŻNE:
Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych.**

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]**:**
Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:
http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy

Przykładowe portale informujące o zarobkach:
https://wynagrodzenia.pl/gus
https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach
https://sedlak.pl/raporty-placowe
https://zarobki.pracuj.pl
https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen
https://www.kariera.pl/wynagrodzenia

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **monter rusztowań** możliwe jest, w ograniczonym zakresie, zatrudnianie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada wzroku skorygowana odpowiednimi szkłami lub soczewkami umożliwia wykonywanie prac z odpowiednią dokładnością,
- z niewielką dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych.

WAŻNE:
Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020". W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:
https://ec.europa.eu/esco/portal/home

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation
- **Umiejętności/Kompetencje:** https://ec.europa.eu/esco/portal/skill
- **Kwalifikacje:** https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 30.06.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 227).

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz. 401).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191, poz. 1596, z późn. zm.).

Literatura branżowa:

- Czasopisma „Murator", „Inżynier budowlany".
- Panas J.: Nowy poradnik majstra budowlanego. Wydawnictwo Arkady, Warszawa 2017.
- Poradnik kierownika budowy. Wydawnictwo Forum, Poznań 2015.
- Wysocki K.: Rusztowania w budownictwie. Budowa i eksploatacja. Wydawnictwo KaBe, Krosno 2012.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018 r.]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie Monter konstrukcji budowlanych: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/711102.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/712905.pdf
- Portal dotyczący wynagrodzenia: https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-monter-rusztowan
- Rusztowania w przepisach – regulacje prawne: http://www.jobtransfer.com.pl/wp-content/uploads/artykuly/Rusztowania_w_przepisach.pdf
- Portal Asystent BHP: https://asystentbhp.pl
- Sektorowa Rama Kwalifikacji w Budownictwie (SRK-Bud): http://kwalifikacje.edu.pl/sektorowa-rama-kwalifikacji-w-budownictwie-srk-bud
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus
- Wyszukiwarka opisów zawodów: http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.

Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiająca porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych − Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji − wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	**Bariera**	Balustrada, ścianka składająca się z poręczy ochronnej i poręczy pośredniej, zabezpieczająca pracowników przed upadkiem z wysokości.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.rusztowania.pl [dostęp 10.07.2018]
2	**Ciąg komunikacyjny**	Układ pionów komunikacyjnych, które zapewniają bezpieczną komunikacje i swobodny dostęp do stanowisk pracy; piony komunikacyjne należy wykonywać jednocześnie ze wznoszeniem konstrukcji rusztowania wewnątrz siatki rusztowania lub jako oddzielne segmenty konstrukcji przylegające do zasadniczej konstrukcji rusztowania. Piony komunikacyjne powinny być wyposażone w poręcze ochronne, drabinki i płyty pomostowe.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.rusztowania.pl [dostęp 10.07.2018]
3	**Geometria konstrukcji**	Stateczność układu konstrukcyjnego	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pl/monta%C5%BC [dostęp 10.07.2018]
4	**Montaż**	Składanie konstrukcji z gotowych części.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pl/monta%C5%BC [dostęp 10.07.2018]
5	**Obciążniki balastowe**	Ciężary umieszczone na podstawie ruchomego rusztowania w celu zapewnienia jego stabilności. W charakterze ciężaru balastowego stosuje się stałe materiały budowlane, np. stal lub beton. Ciężar balastowy należy umieścić w sposób wykluczający przypadkową zmianę jego położenia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.rusztowania.pl [dostęp 10.07.2018]
6	**Rusztowanie**	Jest to rusztowanie systemowe, w którym pionowa konstrukcja nośna składa się z prefabrykowanych płaskich ram. Ramowa, sztywna poprzecznie konstrukcja rusztowania ma istotne zalety użytkowe, zapewniające szybki montaż i demontaż. Sztywność wzdłużną rusztowania uzyskuje się dzięki pomostom i stężeniom (poziomym i ukośnym	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.rusztowania.pl/rusztowania/rusztowania_ramowe [dostęp 10.07.2018]
7	**Rusztowanie modułowe**	Elementy, z których składa się rusztowanie modułowe połączone są w stałych punktach, które rozmieszczone są w równych od siebie odstępach (najczęściej jest to 50 cm). Rozwiązanie to wykorzystuje się przy budowie, remontach i konserwacjach obiektów przemysłowych z dużą ilością instalacji oraz stosuje się je jako rusztowania wolnostojące np.: przy wieżach kościelnych czy montażu trybun i scen.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.e-izolacje.pl/a/rodzaje-rusztowan-i-ich-zastosowanie-19206.html [dostęp 10.07.2018]
8	**Rusztowanie przejezdne**	To rusztowanie aluminiowe, wykonane z wysokiego gatunku surowca, które cechują się lekkością, stąd są łatwe do przemieszczania, co jest bardzo wygodne, ponieważ rusztowania przejezdne (zwane potocznie „wieżówkami") wyposażone są w koła.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.arad.pl/rusztowania-przejezdne,g11.html [dostęp 10.07.2018]

9	**Rusztowanie warszawskie**	To rusztowanie kolumnowe składające się z pionowych rur, do których podłączone są mniejsze elementy, całość stanowi jeden segment. Rusztowanie warszawskie stosuje się przy pracach budowlanych z reguły na niewielkich wysokościach, najczęściej są to budynki mieszkalne, domy jednorodzinne. Rozwiązanie to idealnie sprawdza się przy pracach ociepleniowych i elewacyjnych z uwagi na łatwość przemieszczania i przestawiania segmentów rusztowania.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki a podstawie: http://www.e-izolacje.pl/a/rodzaje-rusztowan-i-ich-zastosowanie-19206.html [dostęp 10.07.2018]

www.psz.praca.gov.pl

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

ISBN 978-83-7789-495-8 [634]